

Wrocław, 28 czerwca 2002 roku

WK.0913/417/K-13/02

**Pan
Witold Miśkiewicz
Wójt Gminy Malczyce**

**ul. Traugutta 15
55-320 Malczyce**

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na mocy ustawy z 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. nr 55, poz. 577 ze zm.), przeprowadziła w okresie od 25 lutego do 29 maja 2002 r. roku kompleksową kontrolę gospodarki finansowej Gminy Malczyce.

Ustalenia kontroli zawarte zostały w protokole, którego jeden egzemplarz wręczono Panu Wójtowi w dniu podpisania.

Kontrola wykazała, że gospodarka finansowa na ogół realizowana jest prawidłowo, jednak dokumentowanie przebiegu zdarzeń gospodarczych nie zawsze było zgodne z obowiązującymi przepisami.

Stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia, spowodowane były głównie niezajomością lub błędną interpretacją przez pracowników obowiązujących przepisów oraz niewłaściwym obiegiem dokumentów finansowo-księgowych w Urzędzie. O powyższym świadczy między innymi sposób przejęcia obowiązków w zakresie ewidencji środków trwałych między inspektorem ds. wymiarowych a inspektorem ds. księgowości i finansów, bez przekazania dokumentacji dokonanej wyceny wartości nieruchomości należących do Gminy. W dokumentach przeprowadzonej w styczniu 2002 r. inwentaryzacji brakowało części arkuszy spisu z natury, które zostały odnalezione po trzech tygodniach kontroli. Przewodniczącej Komisji Inwentaryzacyjnej nie zapoznano z treścią zarządzenia Wójta Gminy o przeprowadzeniu inwentaryzacji ani z instrukcją określającą tryb prowadzenia inwentaryzacji. Zarządzenie nr 6/2001 Wójta Gminy z 18 grudnia 2001 r. wprowadzające do stosowania Instrukcję inwentaryzacyjną nakładającą odpowiedzialność za prawidłowy przebieg inwentaryzacji na Elżbietę Kmak - Sekretarza Gminy nie było jej znane, mimo iż zarejestrowała je w prowadzonym przez siebie rejestrze.

Pozytywnie należy ocenić gotowość do współpracy z kontrolującymi kierownictwa oraz pracowników Urzędu Gminy, którzy przygotowywali dla potrzeb kontroli dokumenty, opracowywali wymagane informacje i zestawienia danych oraz udzielali niezbędnych wyjaśnień. Również pozytywnie należy ocenić działania, podejmowane na wniosek kontrolujących, które pozwoliły wyeliminować część nieprawidłowości i uchybień stwierdzonych w toku kontroli. W związku z tym:

- przekazano sołtysom wsi leżących na terenie Gminy przygotowane formularze w celu uzyskania od podatników wymaganych przez postanowienia art. 6a ust. 5 ustawy o podatku rolnym informacji o gruntach rolnych, niezbędnych do wydania prawidłowych decyzji wymiarowych podatku rolnego;
- uzupełniono ewidencję działalności gospodarczej i przekazano aktualny wykaz podmiotów prowadzących działalność gospodarczą inspektorowi ds. wymiarowych;

- wobec niektórych podatników wszczęto czynności, dzięki którym osobom prowadzącym działalność gospodarczą dokonano przypisów podatku od nieruchomości na łączną kwotę 718 zł, natomiast osobom prawnym przypisano podatek na łączną kwotę 323,30 zł, ale też odpisano im podatek na łączną kwotę 1131,70 zł;
- wystawiono tytuły wykonawcze na 6 osób fizycznych o najwyższych zaległościach z tytułu nie płacenia podatków lokalnych;
- wydano decyzje o wygaśnięciu zezwoleń na sprzedaż alkoholu wobec podmiotów, które do 31 stycznia danego roku nie wniosły opłat wymaganych przez ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- podjęto działania mające na celu ponowne przyjęcie do ewidencji księgowej Portu Rzecznego, który wcześniej bezpodstawnie wyksięgowano;
- Wójt Gminy wydał polecenie sprawdzenia oświadczeń pracowników o korzystaniu z samochodu nie będącego własnością pracodawcy do celów służbowych za okres ostatnich trzech lat.

Za stwierdzone nieprawidłowości w zakresie prowadzenia rachunkowości, gospodarki pieniężnej oraz kasowej odpowiada Wójt Gminy, który zgodnie z art. 4 ust. 5 ustawy o rachunkowości ponosi odpowiedzialność za wykonywanie obowiązków w tym zakresie oraz Skarbnik, który stosownie do postanowień Regulaminu Organizacyjnego zobowiązany jest do prowadzenia księgowości zgodnie z ustawą o rachunkowości, odpowiada za prawidłowy obieg dokumentacji finansowej oraz prowadzi nadzór nad bieżącą obsługą księgową i kasową. Zgodnie z zakresami czynności odpowiedzialne były: za nieprawidłowości w zakresie realizacji dochodów podatkowych – inspektor ds. wymiarowych oraz inspektor ds. księgowości podatkowej i inspektor ds. obsługi kasowej; w zakresie obrotu i ewidencji środkami trwałymi - inspektor ds. księgowości i finansów; za nieprawidłowości w zakresie przekazywania informacji o podmiotach rejestrujących działalność gospodarczą - inspektor ds. ogólnoadministracyjnych i gospodarczych.

Nieprawidłowości i uchybienia występowały w zakresie niżej wskazanych zagadnień:

Ustalenia ogólnooorganizacyjne

Wójt w ramach sprawowanego nadzoru nie ustalił procedury kontroli wydatków obejmującej zgodność wydatków z planem finansowym, ocenę celowości tych wydatków oraz sposób wykorzystania wyników kontroli i oceny tych procedur, do czego był zobowiązany na podstawie art. 28 a ustawy o finansach publicznych w brzmieniu obowiązującym do końca 2001 r., zaś od 1 stycznia 2002 r. na podstawie art. 35a ust. 3 ustawy. Ponadto Zarząd Gminy nie wywiązał się z obowiązku określonego w art. 127 ust. 2 powołanej ustawy w zakresie przeprowadzenia kontroli realizacji ustalonych przez kierowników jednostek organizacyjnych wspomnianych procedur. Kontrola ta stosownie do art. 127 ust. 3 ma obejmować w każdym roku co najmniej 5 % wydatków jednostek organizacyjnych Gminy.

Księgowość i sprawozdawczość budżetowa

W zakładowym planie kont nie zamieszczono wykazu zbioru danych tworzących księgi rachunkowe na komputerowych nośnikach danych z określeniem ich struktury, wzajemnych powiązań

oraz ich funkcji w organizacji całości ksiąg rachunkowych. Powyższy obowiązek został określony w art. 10 ust.1 pkt 3 ustawy o rachunkowości w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2002 r.

W Zakładowym planie kont, zarówno dla budżetu (organu) jak i Urzędu (jednostki), nie określono zasad prowadzenia ewidencji analitycznej i jej powiązania z kontami księgi głównej, co było niezgodne z wymogami art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy o rachunkowości w treści obowiązującej do 31 grudnia 2001 r., zaś z art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2002 r. Ponadto plan kont nie został zaktualizowany o przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z 18 grudnia 2001 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U nr 153, poz. 1752), jak również nie określał sposobu oraz zasad prowadzenia ewidencji księgowej podatków i opłat lokalnych, która zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z 25 maja 1999 roku w sprawie zasad rachunkowości i planu kont dla prowadzenia ewidencji podatków i opłat dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. nr 50, poz. 511 ze zm.) stanowi integralną część ewidencji księgowości Urzędu.

W Urzędzie stosowano rejestrację dowodów księgowych według numeracji 27 dzienników częściowych, jednakże sposób podziału na dzienniki częściowe, ich wzajemne powiązania, sposób identyfikacji dokumentów źródłowych ujętych w poszczególnych dziennikach nie został określony w dokumentacji opisującej przyjęte przez jednostkę zasad rachunkowości, co stanowiło nie wypełnienie obowiązku ustanowionego w art. 10 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

Wszystkie wydruki komputerowe oznaczone są nazwą „Instalacja-Podatki” co było niezgodne z art. 13 ust. 2 pkt 1 ustawy o rachunkowości, zaś od 1 stycznia 2002 r. z art. 13 ust. 4 pkt 1 ustawy, zgodnie z którymi wydruki mają być opatrzone nazwą danego rodzaju księgi rachunkowej.

Zapisy w księgach zawierają skróty i kody opisu operacji, zaś Urząd nie posiada pisemnego objaśnienia treści skrótów lub kodów, co było niezgodne z art. 23 ust. 2 pkt 3 ustawy o rachunkowości.

W księgach rachunkowych ujmowano dowody wewnętrzne (PK) nie spełniające wymogów art. 21 ust. 1 pkt 4, 5, 6 i 7 ustawy o rachunkowości.

Dowodom źródłowym stanowiącym podstawę do ujęcia w dokumentach zbiorczych nie nadawano numerów identyfikacyjnych lub nadawano takie same numery identyfikacyjne, co było niezgodne z art. 21 ust. 1 pkt 7 ustawy o rachunkowości, zaś od 1 stycznia 2002 r. z art. 21 ust. 1 pkt 1 ustawy.

Gospodarka pieniężna i rozrachunki

Stan należności i zobowiązań w wydrukach komputerowych kont syntetycznych zespołu 2 - „Rozrachunki i roszczenia” wyliczany był jednostronnie, mimo że konta syntetyczne zespołu 2 mogą mieć salda obustronne. Taki sposób sumowania kont zespołu 2 – „Rozrachunki i roszczenia” nie spełniał wymogów określonych w zarządzeniu nr 46 Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad prowadzenia rachunkowości oraz w obowiązującym od 1 stycznia 2002 r. rozporządzeniu Ministra Finansów z 18 grudnia 2001 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. nr 153, poz. 1752).

Wystawiane weksle obce nie były ujęte w ewidencji księgowej (konto 140 – „Krótkoterminowe papiery wartościowe i inne środki pieniężne”), co było niezgodne z art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości oraz zakładowym planem kont.

Ujmowanie na koncie 101 – „Kasa” księgi głównej wartości pobranych zaliczkowo znaków skarbowych spowodowało, że na koniec 2001 r. konto wykazywało saldo po stronie Ma w wysokości 806,1 zł, co oznaczało niedobór kasowy. Taki sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych był niezgodny z art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości. W trakcie kontroli wartość znaków skarbowych i weksli zaksięgowano na koncie rozrachunkowym.

Założenie 10 subkont do konta 101 – „Kasa” oraz sposób ewidencji operacji gospodarczych księgowanych dwustronnie (obrotami zamiast saldami) spowodowało łącznie czterokrotne zawyżenie obrotów na koncie syntetycznym, co stanowiło naruszenie zasady określonej w art. 24 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

Wykonanie budżetu

We wniosku o przyznanie części subwencji rekompensującej za 2001 r. nie uwzględniono wszystkich ulg przyznanych podatnikom z tytułu nabycia gruntów na utworzenie lub powiększenie już istniejącego gospodarstwa rolnego, w związku z czym Gmina nie uzyskała należytą jej części rekompensującej subwencji ogólnej w wysokości 439 zł.

Inkasenci przy rozliczaniu się z pobranych podatków przekraczali termin wskazany w obowiązującym do 5 czerwca 2001 r. art. 47 § 4 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. nr 137, poz. 926 ze zm.), a następnie wskazany w art. 47 § 4a ustawy Ordynacja podatkowa.

Zakład Budżetowy Gospodarki Komunalnej i Mieszaniowej w Malczycach nie odprowadzał do budżetu Gminy pobranych w drodze inkasa opłat targowych, mimo że zgodnie z uchwałą Rady powinien przekazywać co najmniej 60% pobranych opłat. W 2002 r. opłatę targową pobierano według stawek obowiązujących w 2001 r., a więc niższych niż określone przez Radę Gminy na 2002 r. Ponadto pracownicy ZBGKiM, zajmujące się poborem opłaty targowej, wysokość stawek dziennych uzależniały od ilości wyłożonego towaru i wyposażenia targowiska, chociaż uchwały Rady Gminy dotyczące opłaty targowej nie przewidywały możliwości obniżenia bądź podwyższenia przez inkasentów lub innych pracowników stawek opłaty. Od pobranych opłat targowych odprowadzono w latach 2000 – 2002 podatek 22% VAT w łącznej wysokości 5 118,26 zł, mimo że do poboru podatków i opłat lokalnych nie ma zastosowania ustawa o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym.

Decyzje podatkowe wystawiane były na podstawie danych nie wynikających z informacji wymaganych przez postanowienia art. 6a ust. 5 ustawy z 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (tekst jednolity Dz. U. z 1993 r. nr 94, poz. 431 ze zm.) lub wykazów nieruchomości wymaganych przez art. 6 ust. 6 ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity Dz. U. z 2002 r. nr 9, poz. 84), co było sprzeczne z postanowieniami art. 21 § 5 ustawy Ordynacja podatkowa. Od podatników, w przypadku których zobowiązanie podatkowe powstało w ciągu roku, nie egzekwowano stosownych deklaracji, w związku z czym decyzje wymiarowe wystawiane były dwa miesiące po powstaniu zobowiązania. Uniemożliwiało to terminową realizację dochodów Gminy. W trakcie kontroli Urząd podjął działania mające na celu uzyskanie od podatników stosownych deklaracji.

W Urzędzie nie przekazywano systematycznie na stanowisko inspektora ds. wymiarowych wykazów osób prowadzących działalność gospodarczą, co powodowało, iż część podatników prowadzących działalność gospodarczą uniknęła obowiązku podatkowego.

Urząd nie przeprowadzał czynności sprawdzających w celu ustalenia stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia jego zgodności z przedstawionymi przez osoby prawne

i jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej deklaracjami, co stanowiło niedopełnienie obowiązku wynikającego z art. 272 pkt 3 ustawy Ordynacja podatkowa.

Pracownice odpowiedzialne za egzekucję należności podatkowych, swoje czynności egzekucyjne w 2001 r. ograniczyły do wysyłania upomnień, nie wystawiły natomiast żadnego tytułu wykonawczego, mimo że podatnicy, do których wysłano upomnienia, nie uregulowali należności w terminach wskazanych w tych upomnieniach. Zgodnie z postanowieniami § 4 obowiązującego do 4 sierpnia 2001 r. rozporządzenia Ministra Finansów z 21 maja 1999 r. w sprawie sposobu postępowania wierzycieli należności pieniężnych przy podejmowaniu czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych (Dz. U. nr 50, poz. 510), § 4 rozporządzenia Ministra Finansów z 4 lipca 2001 r. w sprawie sposobu postępowania wierzycieli należności pieniężnych przy podejmowaniu czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych (Dz. U. nr 74, poz. 790) oraz § 5 ust. 1 obowiązującego od 30 listopada 2001 r. rozporządzenia Ministra Finansów z 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. nr 137, poz. 1541) wierzyciel powinien wystawić tytuł wykonawczy po bezskutecznym upływie terminu określonego w upomnieniu

Nie naliczono i nie ściągnięto odsetek za nieterminową wpłatę podatku od nieruchomości od osób prawnych na łączną kwotę 517 zł. Ponadto nie naliczono i nie ściągnięto odsetek na łączną kwotę 617,60 zł z tytułu nieterminowej wpłaty czynszu za dzierżawę nieruchomości należących do Gminy.

W przypadku decyzji wydanych po 5 czerwca 2001 r. Urząd zaniechał w całości lub części poboru podatku, do czego w świetle nowelizacji art. 22 ustawy Ordynacja podatkowa i art. 17 ust. 1 ustawy z 26 listopada 1998 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999-2001 (Dz. U. nr 150, poz. 983 ze zm.) stracił uprawnienia. Urząd dokonywał umorzeń i zwolnień podatkowych bez przeprowadzenia postępowania podatkowego w sposób określony w art. 187 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa.

Urząd dokonał potrącenia podatku od nieruchomości od MALBO Sp. z o.o. z tytułu rozliczeń kosztów remontu wykonanego na dzierżawionej stoczni, mimo braku ku temu podstaw wynikających z art. 65 ustawy Ordynacja podatkowa.

Ewidencja podatków i opłat prowadzona w Urzędzie nie spełniała wymogów określonych w § 9 ust. 5 pkt 1 lit. c i f oraz ust. 6 pkt 1 i 3 rozporządzenia Ministra Finansów z 25 maja 1999 r. w sprawie zasad rachunkowości i planu kont dla prowadzenia ewidencji podatków i opłat dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. nr 50, poz. 511 ze zm.), to znaczy konta ksiąg pomocniczych nie obejmowały kont służących do rozrachunków z inkasentami z tytułu poboru podatków i opłat od podatników oraz kont zbiorczych zobowiązania pieniężnego wsi z tytułu zobowiązania pieniężnego. Zastępowały je listy przypisów, odpisów i zwrotów dla danej wsi oraz wykazy przyjętych wpłat sporządzane przez inkasentów.

Zezwolenia na sprzedaż alkoholu były wystawiane przed uiszczeniem pierwszych opłat za te zezwolenia, co było sprzeczne z postanowieniami art. 11¹ ust. 5 ustawy z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. nr 35, poz. 230 ze zm.). Wysokość opłat ustalano niezgodnie z art. 11¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w brzmieniu obowiązującym od 28 czerwca 2001 r.

W przypadku podmiotów, które do 31 stycznia danego roku nie wniosły pełnej kwoty opłat za wszystkie rodzaje udzielonych im zezwoleń na sprzedaż alkoholu nie stwierdzono wygaśnięcia tych zezwoleń wbrew postanowieniom art. 18 ust. 8 pkt 5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ponieważ nie prowadzono systematycznej kontroli zezwoleń. W

związku z tym Urząd stracił możliwość dochodzenia kwoty 2 641,30 zł od podmiotu, który opłatę za 2002 r. zobowiązał się zapłacić w czerwcu 2002 r., a w międzyczasie zakończył prowadzenie działalności gospodarczej.

Wójt Gminy w 2001 r. i 2002 r. podpisywał z radnymi umowy zlecenia na wykonywanie pracy, mimo że zgodnie z postanowieniami art. 24d ustawy o samorządzie gminnym w brzmieniu obowiązującym od 30 maja 2001 r. Zarząd Gminy ani Wójt nie może powierzyć radnemu gminy, w której radny uzyskał mandat, wykonywania pracy na podstawie umowy cywilnoprawnej. W przypadku umów podpisanych przed 30 maja 2001 r. Wójt nie uzyskał wymaganej wówczas przez art. 24d ustawy o samorządzie gminnym opinii Komisji Rewizyjnej. Wójt Gminy zobowiązał się nie podpisywać umów cywilnoprawnych z radnymi Gminy.

Oświadczenia o używaniu samochodu nie będącego własnością pracodawcy do celów służbowych za cały miesiąc były składane przed jego upływem, a mimo to ryczałty wypłacano za całe miesiące. Doprowadziło to do tego, że pracownicy w oświadczeniach nie wykazywali nieobecności w pracy po dniu złożenia oświadczenia i w ten sposób w świetle postanowień § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z 26 marca 1998 r. w sprawie warunków ustalania i zasad zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz. U. nr 41, poz. 239) zawyżono Wójtowi należny ryczałt za styczeń 2001 r. o 28,05 zł, natomiast inspektorowi ds. rolnych zawyżono ryczałt za grudzień 2001 r. o 39,24 zł.

Zamówienia publiczne na zadanie pod nazwą „kanalizacja sanitarna w Malczycach” udzielane były osobno na wykonanie poszczególnych elementów kanalizacji, chociaż pozwolenie na budowę i projekt budowlany dotyczyły całego zadania, a Urząd nie skorzystał z przewidzianej w art. 33 ust. 1 ustawy z 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jednolity Dz. U. z 2000 r. nr 106, poz. 1126 ze zm.) możliwości wystąpienia z wnioskiem o podzielenie pozwolenia na poszczególne obiekty. W związku z tym wartość pojedynczych zamówień nie przekroczyła 30 000 EURO i przy ich udzielaniu uniknięto na podstawie art. 15 ust. 1 ustawy z 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych (tekst jednolity Dz. U. nr z 1998 r. nr 119, poz. 773) obowiązku stosowania wszystkich przepisów dotyczących procedury postępowania.

Urząd nie powołał inspektora nadzoru inwestorskiego oraz przyjmował do odbioru wykonane odcinki kanalizacji bez uzyskania pozwolenia na użytkowanie, wbrew obowiązkowi nałożonemu na niego w pozwoleniu na budowę. Prace budowlane prowadzone były bez dziennika budowy, co było naruszeniem przepisów art. 45 ust. 1 ustawy Prawo budowlane, zgodnie z którym dziennik budowy stanowi urzędowy dokument przebiegu robót budowlanych oraz zdarzeń i okoliczności zachodzących w toku wykonywania robót. Ponadto umowy na prace budowlane zawarte w okresie 2000 – 2001 nie zostały kontrasygnowane przez Skarbnika Gminy, co było sprzeczne z postanowieniami art. 46 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym.

Ogłoszenia o przetargach na powyższe zadanie wywieszane w siedzibie Urzędu nie podawały, jakie dokumenty potwierdzające spełnienie warunków określonych w art. 19, 22 ust. 2 i ust. 7 ustawy o zamówieniach publicznych mają zawierać oferty. W efekcie oferenci nie składali wymaganych przez art. 22 ust. 2 ustawy o zamówieniach publicznych oświadczeń, a mimo to ich oferty, jako nie spełniające wymagań określonych w ustawie, nie zostały odrzucone wbrew obowiązkowi określonemu w art. 27a pkt 2 ustawy o zamówieniach publicznych.

Nieprawidłowo ustalono zabezpieczenia należytego wykonania umów nr 42/2000 z 27 października 2000 r. na wykonanie pompowni ścieków oraz nr 1/08/2001 z 6 sierpnia 2001 r. na

wykonanie kolektora sanitarnego na ul. Polnej i Strażackiej, ponieważ w obu przypadkach posłużono się wekslami in blanco wystawionymi na blankietach wekslowych do sumy wekslowej wielokrotnie niższej niż wartość zabezpieczenia. Poza tym nie miały one poręczenia banku krajowego, co było niezgodne z postanowieniami § 3 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z 30 grudnia 1994 r. w sprawie ustalenia robót budowlanych, co do których konieczne jest zabezpieczenie należytego wykonania umowy oraz form tego zabezpieczenia (Dz. U. nr 140, poz. 794). Po podpisaniu aneksu do umowy nr 1/08/2001, mimo że wysokość zabezpieczenia spadła do poziomu poniżej 5% wartości umowy, nie zwiększono wysokości zabezpieczenia, co oznacza, że nie dopełniono obowiązku ustanowionego w § 2 ust. 2 rozporządzenia.

Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia przetargu nieograniczonego na odwiercenie studni o głębokości 102 m, wbrew obowiązkowi określönemu w art. 22 ust. 4 ustawy o zamówieniach publicznych, nie zawierała żądania potwierdzenia przez oferentów spełnienia warunków określonych w art. 22 ust. 2 ustawy. Część ofert, w tym i oferta firmy, która wygrała przetarg, nie zawierało wymaganych przez SIWZ zaświadczeń z Urzędu Skarbowego i ZUS-u wystawionych po dniu ogłoszenia przetargu, a mimo to żadnej z tych ofert, wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 27a pkt 2 ustawy o zamówieniach publicznych, nie odrzucono z uwagi na nie spełnienie wymagań określonych w SIWZ.

Do wykonania rurociągu $\varnothing$ 160 mm długości 75 mb PCV łączącego odwierconą studnię z budynkiem Stacji Uzdatniania Wody przystąpiono bez pozwolenia na budowę, co było sprzeczne z postanowieniami art. 28 ustawy Prawo budowlane, a prace prowadzono bez dziennika budowy, wbrew postanowieniom art. 45 ust. 1 ustawy Prawo budowlane.

Gmina nie wywiązała się ze swoich obowiązków określonych w § 3 umowy z 24 października 2000 r. na wykonanie dokumentacji technicznej projektowo-kosztorysowej na rozbudowę budynku szkoły w Malczycach przy ul. Dworcowej 4, gdyż decyzję o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu Wójt wydał 28 lutego 2001 r., gdy prace projektowe były zaawansowane w 80%, co uniemożliwiło spełnienie przez projektanta wymogów określonych w art. 20 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo budowlane. Przystąpienie do uzgadniania projektu decyzji z Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków we Wrocławiu dopiero w lutym 2001 r. doprowadziło do tego, że w związku z uwagami Konserwatora zaistniała konieczność zmiany koncepcji programowo-przestrzennej oraz już wykonanego w 80% projektu budowlanego, co wiązało się z podwyższeniem kosztów całego przedsięwzięcia łącznie o 15 800 zł.

Wojewódzki Konserwator Zabytków we Wrocławiu postanowienie o uzgodnieniu projektu decyzji wydał 8 marca 2001 r., a więc po wydaniu decyzji przez Wójta co oznacza, że Urząd nie dochował ustanowionego w art. 40 ust. 3 ustawy z 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 1999 r. nr 15, poz. 139 ze zm.) obowiązku uzyskania uzgodnień przed wydaniem decyzji.

Wójt oraz członkowie Zarządu Gminy, przy kontrasygnacie Skarbnika, podpisali 30 listopada 1998 r. z firmą SIM-TECH Zielona Góra umowę nr 37/98 o dostawę i zarządzanie ciepłem, która nie zabezpieczała interesów Gminy, gdyż o wiele większe uprawnienia w zakresie rozwiązania umowy przyznano SIM-TECH niż Gminie. Ponadto w umowie nie określono, co się stanie z własnością urządzeń zamontowanych przez SIM-TECH w kotłowni po zakończeniu trwania umowy. Taka konstrukcja umowy doprowadziła do tego, że Gmina nie miała możliwości wyegzekwowania stawek opłat zgodnych z przepisami prawa energetycznego, ponieważ SIM-TECH w celu wyegzekwowania swoich stawek odcinał dostawę ciepła.

Powyższa umowa zawierała zasadę kwartalnej waloryzacji opłat za energię ciepłą, co było niezgodne z § 17 ust. 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki z 6 października 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz zasad rozliczeń w obrocie ciepłem, w tym rozliczeń z indywidualnymi odbiorcami w lokalach (Dz. U. nr 132, poz. 867 ze zm.) oraz § 28 ust. 2 obowiązującego od 25 listopada 2000 r. rozporządzeniem Ministra Gospodarki w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz zasad rozliczeń w obrocie ciepłem (Dz. U. nr 96, poz. 1053), które pozwalały na waloryzację nie częściej niż co 12 miesięcy.

Wskaźnik udziału opłat za zamówioną moc ciepłą w łącznych opłatach w roku obrotowym ustalony przez SIM-TECH w 2001 r. wyniósł faktycznie 0,43. Tymczasem zgodnie z postanowieniami art. 45 ust. 5 ustawy z 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. nr 54, poz. 348 ze zm.) wskaźnik ten od czerwca 2000 r. mógł wynieść maksymalnie 0,3.

Niezgodnie z klasyfikacją paragrafów dochodów i przychodów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Finansów z 18 lipca 2000 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów (Dz. U. nr 59, poz. 688 ze zm.) sklasyfikowano wydatki poniesione na budowę kanalizacji z Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska wykazane w Rb-33 oraz dochody uzyskane ze sprzedaży nieruchomości. Ponadto wydatki z tytułu dostawy ciepła sklasyfikowano do rozdziału 90015 „Oświetlenie ulic, placów i dróg”, chociaż nie dotyczyły one oświetlenia.

Mienie komunalne

Nie zachowywano, wymaganego przez art. 38 ust. 2 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz. U. z 2000 r. nr 46, poz. 543), terminu sześciu tygodni między dniem wywieszenia wykazu nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży a dniem podania do publicznej wiadomości ogłoszenia o przetargu. Zawiadomienia o terminie zawarcia umowy sprzedaży nieruchomości nie doręczano nabywcom na 7 dni przed tą datą, co było sprzeczne z postanowieniami art. 41 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami.

Urząd przy sprzedaży w trybie bezprzetargowym lokali na rzecz najemcy stosował procedurę niezgodną z postanowieniami art. 34 ust. 4 i 5 ustawy o gospodarce nieruchomościami.

Zapisów zwiększających oraz zmniejszających stan środków trwałych nie wprowadzano do ksiąg rachunkowych w miesiącu, w którym tych operacji dokonano, co było niezgodne z postanowieniami art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

Z ewidencji środków trwałych, na podstawie umowy dzierżawy, zdjęto Port Rieczny w Malezycach o wartości 730 524,61 zł. Jednak w chwili przekazania Portu przepisy prawa nie przewidywały możliwości przekazania środków trwałych korzystającemu na podstawie umowy dzierżawy w celu ich amortyzacji przez korzystającego. Wyśięgowanie to spowodowało, że w bilansie za 2001 r. po stronie aktywów nie wykazano Portu Riecznego, co było niezgodne z postanowieniami art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości, który stanowi, że księgi rachunkowe powinny odzwierciedlać stan rzeczywisty.

Ewidencja gruntów prowadzona była tylko pod względem wartościowym, wbrew obowiązkowi wynikającemu z postanowień art. 17 ust. 2 ustawy o rachunkowości, który nakazuje prowadzić ewidencję ilościowo-wartościową gruntów.

Błędnie stosowano Klasyfikację Środków Trwałych, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z 30 grudnia 1999 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT) (Dz. U. nr 112, poz. 1317), co spowodowało zaniżenie umorzenia środków trwałych o 2 481 zł. Ponadto ulepszenia

poszczególnych środków trwałych, wbrew postanowieniom art. 31 ust. 1 ustawy o rachunkowości, wpisano do ewidencji jako osobne pozycje zamiast zwiększyć wartość początkową tych środków

Przeprowadzona w styczniu 2002 r. inwentaryzacja nie objęła inwentaryzacji gruntów drogą porównania ksiąg rachunkowych z dokumentami oraz inwestycji rozpoczętych drogą spisu z natury, wbrew postanowieniom z zarządzenia nr 5/2001 Wójta Gminy z 29 grudnia 2001 r. Ponadto po zakończeniu inwentaryzacji nie sporządzono sprawozdania z przebiegu spisu z natury, co było niezgodne z obowiązującą instrukcją inwentaryzacyjną.

Rozliczenia finansowe jednostki samorządu terytorialnego z jej jednostkami organizacyjnymi oraz innymi podmiotami

Zarząd Gminy nie przekazał podległym jednostkom budżetowym informacji o kwotach dochodów i wydatków przewidzianych w projekcie uchwały budżetowej na 2002 r. przekazanej Radzie Gminy. Zgodnie z art. 125 ust. 1 ustawy o finansach publicznych Zarząd przekazuje gminnym jednostkom wspomniane informacje w terminie 7 dni od dnia przedłożenia projektu uchwały budżetowej.

Plany finansowe dla szkół (zbiorczo dla szkół podstawowych), środków specjalnych utworzonych przy szkole i przedszkolu oraz dla przedszkola zostały sporządzone przez Samorządową Administrację Placówek Oświatowych, mimo iż zgodnie z § 4 pkt 2 i § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z 29 grudnia 2000 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej jednostek budżetowych, zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych oraz szczegółowych zasad i terminów rocznych rozliczeń i wpłat do budżetu przez zakłady budżetowe i gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych (Dz. U. nr 122, poz. 1333) plany finansowe sporządzają i zatwierdzają kierownicy jednostek.

Przekazując powyższe do wiadomości Pana Wójta, Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych, wnosi o podjęcie niezbędnych działań w celu wyeliminowania nieprawidłowości opisanych szczegółowo w protokole kontroli, a w szczególności o:

1. Ustalenie przez Wójta procedur kontroli finansowej, stosownie do art. 35a ust. 3 ustawy o finansach publicznych oraz kontrolowanie przez Zarząd przestrzegania realizacji procedur ustalonych przez kierowników gminnych jednostki organizacyjnych.
2. Zaktualizowanie przez Wójta dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości stosownie do art. 10 ust. 2 ustawy o rachunkowości.
3. Zaktualizowanie Zakładowego planu kont (Z.p.k.) o przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z 18 grudnia 2001 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U nr 153, poz. 1752).
4. Wyodrębnienie w Zpk planu kont dla ewidencji podatków i opłat zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z 25 maja 1999 roku w sprawie zasad rachunkowości i planu kont dla prowadzenia ewidencji podatków i opłat dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. nr 50, poz. 511).

5. Opisanie w Zpk zasad oraz sposobu powiązania prowadzonych dzienników częściowych dochodów i wydatków, sposobu identyfikacji dokumentów źródłowych ujętych w poszczególnych dziennikach zgodnie z przepisem art. 10 ust. 1 ustawy o rachunkowości.
6. Dostosowanie programu komputerowego do wymogów ustawy o rachunkowości.
7. Zobowiązanie Skarbnika do ewidencjonowanie w księgach rachunkowych wyłącznie dowodów spełniających wymogi art. 21, ust. 1, pkt 4, 5 i 6 ustawy o rachunkowości.
8. Zobowiązanie Skarbnika do ewidencjonowania w księgach rachunkowych obrotów gotówkowych zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o rachunkowości, ujmowania w ewidencji księgowej wystawianych weksli obcych oraz wprowadzania zmian w ewidencji dotyczącej majątku trwałego zgodnie z postanowieniami ustawy o rachunkowości.
9. Założenie ewidencji ilościowo-wartościowej gruntów, zgodnie z postanowieniami art. 17 ust. 2 ustawy o rachunkowości.
10. Uwzględnianie we wnioskach o przyznanie części subwencji rekompensującej wszystkich ulg przyznanych podatnikom uprawniających do otrzymania rekompensaty z budżetu państwa, w celu uzyskiwania wszystkich dochodów należnych Gminie.
11. Realizowanie uchwał Rady Gminy dotyczących opłaty targowej, w szczególności stosowanie aktualnych stawek dziennych opłaty określonych w tych uchwałach oraz odprowadzanie do budżetu Gminy pobranych opłat, a także wyegzekwowanie od Urzędu Skarbowego nienależnie odprowadzonego podatku VAT w kwocie 5 118,26 zł.
12. Przestrzeganie w zakresie realizacji dochodów podatkowych przepisów ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. nr 137, poz. 926 ze zm.), a w szczególności:
  - egzekwowanie od inkasentów terminowego rozliczania się z pobranych podatków i opłat stosownie do postanowień art. 47 § 4 ustawy,
  - przeprowadzanie wymaganych przez art. 272 pkt 3 ustawy czynności sprawdzających mających na celu weryfikację złożonych deklaracji,
  - podejmowanie czynności egzekucyjnych wobec podatników zalegających z podatkami,
  - wydawanie decyzji podatkowych wyłącznie na podstawie upoważnień ustawowych,
  - przeprowadzanie postępowań podatkowych stosownie do wymogów określonych w art. 187 ustawy – Ordynacja podatkowa.
13. Kontrasygnowanie oświadczeń woli składanych w imieniu Gminy, a rodzących skutki finansowe, zgodnie z wymogami określonymi w art. 46 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym;
14. Dostosowanie ewidencji podatków i opłat prowadzonej w Urzędzie do wymogów określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z 25 maja 1999 r. w sprawie zasad rachunkowości i planu kont dla prowadzenia ewidencji podatków i opłat dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. nr 50, poz. 511 ze zm.);
15. Przestrzeganie postanowień ustawy z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. nr 35, poz. 230 ze zm.) w zakresie sposobu ustalania wysokości opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu oraz stwierdzania wygaśnięcia zezwoleń w sytuacji, gdy podmiot do 31 stycznia danego roku nie wniósł stosownej opłaty.

16. Składanie przez pracowników oświadczeń o korzystaniu z samochodu nie będącego własnością pracodawcy do celów służbowych po upływie miesiąca, którego dotyczą.
17. Stosowanie przy udzielaniu zamówień publicznych postanowień ustawy z 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych (tekst jednolity Dz. U. nr z 1998 r. nr 119, poz. 773) oraz przepisów wykonawczych do ustawy, w szczególności unikanie dzielenia zamówień, odrzucanie wszystkich ofert nie spełniających wymogów ustawy i Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia, opracowywanie SIWZ zgodnie z wymogami ustawy oraz ustalanie zabezpieczenia należytego wykonania umowy zgodnie z rozporządzeniem w sprawie ustalenia robót budowlanych, co do których konieczne jest zabezpieczenie należytego wykonania umowy oraz form tego zabezpieczenia.
18. Bezwzględne przestrzeganie w toku procesu budowlanego przepisów ustawy z 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jednolity Dz. U. z 2000 r. nr 106, poz. 1126 ze zm.) w zakresie ustanawiania inspektora nadzoru inwestorskiego, prowadzenia dziennika budowy oraz uzyskiwania pozwolenia na użytkowanie wybudowanych obiektów.
19. Wydawanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu przed rozpoczęciem wykonywania projektu budowlanego, w celu zapewnienia, stosownie do postanowień art. 20 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo budowlane, opracowania projektu budowlanego w sposób zgodny z ustaleniami określonymi w decyzji. Uzyskiwanie wymaganych uzgodnień projektu decyzji zgodnie z postanowieniami art. 40 ust. 3 ustawy z 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 1999 r. nr 15, poz. 139 ze zm.).
20. Zawieranie umów należycie zabezpieczających interes Gminy oraz zgodnych z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, w tym z ustawą z 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. nr 54, poz. 348 ze zm.).
21. Klasyfikowanie dochodów i wydatków budżetu Gminy zgodnie z klasyfikacją paragrafów dochodów i przychodów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Finansów z 18 lipca 2000 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów (Dz. U. nr 59, poz. 688 ze zm.).
22. Przestrzeganie terminów wywieszania wykazów nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży oraz terminów doręczeń zawiadomień o dniu podpisania umowy, a także trybu sprzedaży lokali na rzecz najemców, określonych w ustawie z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz. U. z 2000 r. nr 46, poz. 543).
23. Klasyfikowanie środków trwałych zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z 30 grudnia 1999 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT) (Dz. U. nr 112, poz. 1317).
24. Przeprowadzanie inwentaryzacji w sposób zgodny z ustawą o rachunkowości i wewnętrznymi przepisami regulującymi tryb prowadzenia inwentaryzacji, poprzedzone właściwym przygotowaniem do tego pracowników.
25. Przekazywanie przez Zarząd kierownikom gminnych jednostek informacji o kwotach dochodów i wydatków przewidzianych w projekcie uchwały budżetowej w terminie określonym w art. 125 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. w celu umożliwienia kierownikom tych jednostek terminowego opracowania projektów planów finansowych zgodnie z art. 125 ust. 2.
26. Zobowiązanie kierowników gminnych jednostek oświatowych do sporządzania planów finansowych zgodnie z § 4 pkt 2 i § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z 29 grudnia

2000 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej jednostek budżetowych, zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych oraz szczegółowych zasad i terminów rocznych rozliczeń i wpłat do budżetu przez zakłady budżetowe i gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych (Dz. U. nr 122, poz. 1333).

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, zgodnie z art. 9 ust. 3 i ust. 4 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych, oczekuje w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o wykonaniu wniosków lub o przyczynach ich niewykonania. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżenia do Kolegium Izby. Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, za pośrednictwem Prezesa Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Do wiadomości:

Pan

Zygmunt Kopec

Przewodniczący Rady Gminy Malczyce